

Men naar hun indtræder i nyt Ægtekab, bortfalder denne Grund; Fæstetiden er da udløben, og Gaarden ansees som fæstetidig, ganske paa samme Maade, som om hun ved Døden var afgaaet. Vil hendes nye Mand have Gaarden i Fæste, maa han fæste den af Eieren, ligesom enhver anden ny Fæster. Herfæstet faaer da ogsaa i dette Tilfælde, ligesom ellers, en Stemme med ved Valget af den nye Fæster; denne maa forene sig med Herfæstet om Fæstevilkårene, ligesom han blandt Andet maa betale Indfæstning. Hvad denne Indfæstning angaar, kan jeg i Forbigaaende ikke lade uimodsagt, hvad den ærede Forslagsstiller yttrede om, hvorledes Indfæstningen egentligen skulde være at betragte efter Loven. Det er nemlig en urigtig Opsfattelse, naar man vil fremskille det, som om Indfæstningen efter Loven kun betragtedes som et Slags Haand- eller Fæstepenge, der nærmest erlagdes som et Tegn eller en Bekræftelse paa Fæstecontractens endelige Indgaaelse. At Indfæstningen paa Lovens Tid udgjorde en mindre Sum end nu, er allerede begribeligt deraf, at Pengeforholdene dengang vare en heel Deel forskjellige fra de nuværende; men Indfæstningen var dengang, ligesaa lidt som nu, at betragte som en blot Haandpenge; den beløb allerede paa Lovens Tid ikke sjældent til forholdsvis meget betydelige Summer, og hvor langt det er fra, at den Anskuelse, som den ærede Forslagsstiller har villet gjøre gjældende, finder Hjemmel i Christian den Femtes Lov, fremgaaer blandt Andet og af Bestemmelsen i Lovens 5—3—24, hvor der tales om det da ikke usædvanlige Tilfælde, at Een oppebar Landgilden, medens en Anden havde Herligheden til Fæstegaarden, og her betragtes ligefrem Herligheden som det Principale, idet der gives den, som Herligheden haver, Ret til at udløse den, der Landgilden eier; men Herligheden bestod for en væsentlig Deel netop i Rettigheden til at oppebare Indfæstning (Nei! Nei!), jo, væsentlig, (Nei!) vel ikke udelukkende, men for en væsentlig Deel. Dog — herved skal jeg ikke længere opholde mig; jeg skal saameget mindre gjøre dette, som vi i alt Fald maae holde os til Forholdene, saaledes som de nu ere, og det er aldeles utvivlsomt, at Indfæstningen nu ingenlunde kan betragtes som blot

Haandpenge (Jo!); dette er en Sandhed, som jo er vitterlig nok — fjøndt, hvad kan ikke benægtes? — en Sandhed, som det skulde synes, at allermindst de kunde modsigte, der ideligen klage over de hvide Indfæstningssummer. Indfæstningen er jo nu i Almindelighed en meget betydelig Udelse, betydelig saavel for den, der giver, som ogsaa for den, der modtager den; som en blot Haandpenge, hvis Erlæggelse nærmest skulde tjene til Bekræftelse paa Fæstecontractens Afslutning, kan dog Indfæstningen, i alt Fald nu efter Lovgivningen og den gjældende Praxis, paa ingen Maade betragtes.

Saaledes er det altsaa efter de bestaaende Love; men, lader os nu see, hvad det er, Lovforslaget gaaer ud paa. Jeg har allerede ved den indledende Behandling tilladt mig at antyde, at dette Forslag virkelig er ret snildt stillet (Tscherning: Hør!). Det er stillet saaledes, at det synes saare vel beregnet paa at vinde en let Indgang. Det kunde ved første Blik synes saa ganske at faae Humaniteten og Billigheden for sig, og det i den Grad, at det sandelig ikke er noget behageligt Hverv at skulle optræde imod det. Det kunde næsten synes, som var det en Synd og Skam at ville tale imod et saa billigt og uskyldigt Forslag, og at enhver skikkelig Mand maatte være tilbøielig til at understøtte det. Jeg er iøvrigt ikke utilgængelig for den Betragtning, at den ærede Forslagsstiller maafæe selv kan have opfattet sit Forslag paa en saadan Maade; men det turde ved en nærmere Betragtning vise sig, at der ligger en heel Deel Andet og Mere deri, og jeg skal tillade mig at gjøre et lille Forsøg paa at oplyse Forslagsstilleren og den ærede Forsamling herom. For det Første er det jo klart, at Forslaget ligefrem gaaer ud paa en Forlængelse af Fæstetiden (Nei!). — Ja, dermed, at man siger Nei, er Sagen ikke afgjort. Den er jo vistnok ganske simpel. Derfom Enken indtræder i nyt Ægtekab, saa er Fæstetiden hermed udløben efter den bestaaende Lovgivning; efter Lovforslaget skulde hun derimod i dette Tilfælde ligesuldt vedblive Fæstet og beholde det, saalænge hun lever. Det er altsaa med Hensyn til de her omhandlede